

РЕЦЕНЗИЯ

на проф. Антонио Дачков Антонов, доктор,

член на научно жури за присъждане на образователната и научна степен “доктор”, съгласно Заповед № ЗП-376/ 28.04.2026 г. на Ректора на НСА „Васил Левски”

Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт

Професионалното направление 7.6. Спорт

Докторска програма „Теория и методология на спортната наука“

Докторант: Васил Захариев Захариев

Научен ръководител: доц. Галина Очева, доктор

Тема на дисертацията: „Управлението на риска в спорта и реализацията му в тениса“

Биографични данни и квалификация на докторанта

Васил Захариев е роден на 31 август, 1983 г. в град София.

Образование

- СУ "Ген. Владимир Стойчев" София – спортно училище
- Бакалавърска степен от Университета на Норфолк, САЩ, Дипломиран 2008, Специалност: Финанси
- Магистърска степен от Национална Спортна Академия, Дипломиран 2015, Специалност: Спортен мениджмънт
- Сертификат за Управление на Финансовият Риск (FRM сертификат) 2014

Умения

- Финанси: портфолио мениджмънт, персонално финансово планиране, оценяване на инвестиционни проекти, оценка на стойността на капитала, оценка и анализ на риска на финансови продукти, финансов анализ, управление на паричните средства
- Тенис: юношески национал, Треньор - всички видове играчи в различни възрасти, Спаринг партньор - всички видове играчи в различни възрасти, Треньорски сертификат на международната тенис федерация (ITF) ниво 1 и 2
- Езици: английски, български
- Компютърни умения: Операционни системи Windows, Софтуерни системи - Word, Excel, PowerPoint
- Персонални умения: аналитичен, мотивиран, упорит, комуникативен

Трудов стаж

- Фонд за гарантиране на влоговете в банките – от 2017 до сега, главен експерт отдел „Оценка и анализ на риска“
- Хепи Строй ООД – от 2015 до 2017, финансов директор
- Фонд за гарантиране на влоговете в банките – от 2013 до 2015, главен експерт отдел „Банкова несъстоятелност и ранни интервенции“
- ING Bank Sofia branch – от 2009 до 2012, три години служител пазарен риск и продуктов контрол
- ING Bank Sofia branch – от 2008 до 2009, едногодишен стаж включващ обучение и работа в следните отдели: финансови пазари, бек офиси, попечителски услуги, кредитиране, обслужване на клиенти, документарни операции, плащания и управление на паричните средства, управление на риска

Тенис кариера – състезателни успехи:

- Достигна №1 в ранглистата на България до 14 и 16
- Многократен медалист от държавни първенства за юноши
- Член на националния отбор на България за юноши до 14 и 18 години
- Част от отбора на България, завоювал трето място на Европейско отборно първенство до 18 г. - юли 2000 г.
- Играл четири години в Университетското първенство на САЩ за Florida A&M и Norfolk State University - Дивизия 1

Други постижения:

- Стипендиант на Кока Кола (за висок успех)
- Стипендиант на Бизнес катедра (Университета на Норфолк) 2006 - 2008

Оценка на изискванията по процедурата

Представен е дисертационен труд с обем от 172 стр., формат А4, разделен на увод, четири глави, в т.ч. ползвана литература (библиография) и приложения. За онагледяването на труда, автора е използвал 5 фигури и 15 таблици. Държа да отбележа, че малкият на пръв поглед брой таблици и фигури, не оказват каквото и да е влияние върху достойнствата на труда. Библиографията обхваща проучване на 117 информационни източника, от които: 39 на кирилица, 31 на латиница и 47 електронни страници. Преобладаващият брой електронни информационни източници е показател за налични умения и богат научен инструментариум на автора да „Сърфира“ в интернет пространството, да осигурява актуална информация, да задоволява творческите си търсения, чрез неограничения „библиотечен фонд“ на глобалното виртуално пространство.

Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията в Чл. 6, (3) от Закона за развитие на академичния състав и чл. 27, (1) от Правилника за неговото приложение. Докторантът Васил Захариев демонстрира задълбочени познания по разработваната проблематика, като отразява и анализира процеси кореспондиращи не само със спорта, но и с икономиката, финансите и банковото дело. В своето изследване автора анализира и дискутира редица дейности, обекти, процеси, ситуации, нормативно-правни казуси, управленски решения и др. оказващи в определена степен „риск“ върху спортната подготовка, в т.ч. тренировъчния процес, състезателната дейност, спортното постижение, спортната форма, рисковете в управлението на спортни събития, спортни съоръжения, календар, климат, атмосферни условия, спортния маркетинг, рекламата в спорта, състоянието на наградните фондове, че дори и формирането на пенсионни фондове (в тениса). Дисертационният труд е научно аргументиран, а резултатите от изследванията представляват оригинален принос в областта на спортната наука, бизнес практика и са безспорен показател за научно – приложната му стойност.

Актуалност на дисертационния труд

В своето изследване Васил Захариев установява, че рискът най-често се описва като отклонение от предварително планирани резултати. Употреба на думата „риск“ се фокусира основно върху потенциалните вреди, загуби и нежелани събития засягащи предимно финансовата индустрия и банковото дело, където рискът е свързан с възвръщаемостта на средства и колкото по-рисков е даден продукт или стратегия, толкова по-голяма възвръщаемост трябва да носи. Изследванията на автора категорично доказват, че „бизнес логика“ в управлението на риска, е напълно актуална и за елитния спорт, тъй като върховните спортни постижения и рисковете, които се поемат за тяхното реализиране, не са по-малки от предполагаемите за бизнеса. Управлението на риска в спорта като специфична дейност е предвиждане на негативно протичане на дейности, събития, процеси и отношения в спорта и предприемане и осъществяване на превантивни мерки и/или действия за възстановяване на тези отношения или компенсиране за претърпени загуби или пропуснати ползи.

В тази връзка представеният ми за рецензия дисертационен труд е безспорно актуален като тема, цел, проучени и подложени на анализ проблеми, дискусии и резултати, поради изследователска всеобхватност в областта на управлението на рисковете в бизнеса и спорта, в частност рисковете в тенис спорта, който е типично олицетворение и на двата обекта.

Проучване на състоянието на проблема

Авторът внимателно и задълбочено проучва достатъчен брой български и чуждестранни научни и научно-приложни източници по темата, в т.ч. и редица актуални публикации в интернет пространството. Текущото състояние на проблема е подробно и систематично представено в глава първа от дисертационния труд, в самото начало на която Васил Захариев демонстрира съществени познания и високи компетенции кореспондиращи с управлението на спорта. В тази глава чрез системен анализ на управлението в различни сфери, автора диагностицира видовете риск в бизнеса, банковото дело, спортната практика, в частност и тенис спорта. Докторантът аргументирано и свободно ползва богат инструментариум от специфични термини характеризиращи генезиса и управлението, както на рисковете касаещи бизнеса, финансите и банковото дело, така и тези кореспондиращи със спортната практика като планиране, организиране и провеждане на спортни събития, рискове съпътстващи тренировъчния процес и състезателната дейност, травматизма и спортната форма, спортните съоръжения и рисковете свързани с тяхната сигурност, охрана и др. Изхождайки от биографията на Васил Захариев, представените по проблема познания, касаещи различните рискови сфери, тяхната същност, логистика, превенция и евентуални последствия са логичен факт, пряко свързан с образователния му ценз и професионалния опит в банковото дело и спорта.

Характеристика на структурата на дисертационния труд

Авторът на дисертацията Васил Захариев и научния ръководител доц. Галина Очева, д-р са разработили стандартна структура на научния труд, която разпределя логично и систематично резултатите от изследователската и организационна дейност в четири обособени части: I глава - Постановка на проблема, разработена в четири направления; II глава - Цел, задачи, методика и организация, представена в 4 точки; III глава - Резултати и анализи, с обширна структура от 8 точки, от които 4, 6, 7 и 8 с редица подточки; IV глава - Обобщени изводи и препоръки, в която автора е извел 10 извода и 6 препоръки.

Кореспондиращите с темата и целта изводи са следствие от извършеното проучване и анализ на информационни източници и анкетни допитвания. Съществената част от тях произтичат от проучванията, дискусиата, анализите в глави първа и трета и са логични отговори на поставените от автора задачи. Изведените 6 препоръки са стойностни и полезни за спортния мениджмънт, като 4 от тях (2, 3, 4 и 5) са насочени към законодателни и нормативни регулации.

В заключение, общото впечатление от дисертационния труд на Васил Захариев в структурно отношение, говори за висока научно-теоретична и

приложна култура с отлично владение на формите, методите и средствата за представяне и теоретико – логичен анализ, подреденост и оригинално систематизиране на информацията от проведените проучвания, анализи, дискусии, обобщения и заключения.

Методики на изследване и достоверност на резултатите

Изведената в края на първа глава хипотеза е научно обоснована, добре формулирана, академично издържана, акцентира с проблематиката на труда и е предпоставка към поставената от автора цел на изследването.

Формулираната от автора цел на изследването е да изгради структуриран подход за управлението на риска в спорта на общо теоретично и специално приложно ниво в тениса. Целта е кратка, ясна, точна, кореспондира с темата и дава възможност за планиране на задачи и дейности, конкретно свързани с проблематиката на труда.

Поставените от автора пет задачи, логично кореспондират и отразяват реализирането на основната цел.

Според Васил Захариев, областта на изследователската дейност, в която се реализира целта и задачите е управлението на спорта в три основни направления/ подсистеми:

- Спорт за високи постижения – професионален и аматьорски;
- Детско – юношески спорт – със социална и професионална насоченост
- Спорт в свободното време - масов спорт.

Според мен обаче изследователската област на този труд, е значително по мащабна от посочените три направления. В глава първа и глава трета са проучени, анализирани и обобщени редица ситуации, процеси, дейности, методи и средства за контрол и превенция на риска в редица спортни направления и дейности, както и области различни от спорта, в т.ч. бизнеса, финансите, банковото дело, рекламата и др. В този контекст на мисли, считам че изследователската област на този труд е значително по мащабна и би могло да се формулира като „Управление на спорта, чрез контрол и превенция на рисковите фактори във основните сфери, направления/системи и дейности“. Към посочените основни подсистеми, спокойно могат да се допълнят и рисковете в управлението на други спортни сфери, дейности, както и рисковете в други направления освен посочените три, които автора е проучил, анализирал и дискутирал:

- Правно - нормативна (Законодателна);
- Организационно - управленска;
- Административна;
- Учебно – тренировъчна;
- Спортно – състезателна;
- Маркетинг и реклама;
- Развитие на спортните кадри;

- Регионално и клубно развитие;
- Спортна инфраструктура и съоръжения и др.

Предметът и обектът на изследването са формулирани, кратко, ясно и точно.

В изследователската си дейност, авторът е използвал широк инструментариум от научни методи и подходи:

1. Теоретичният – логически подход, свързан със задълбоченото анализиране и обяснение на получената информация и факти.;
2. Системен – подход за подреждане и систематизиране на фактите по отделно и във взаимовръзка.;
3. Комплексно интергративен подход – за проучване на управлението на риска в спорта като целенасочен цялостен процес.;
4. Еврастичен метод - за откриване и постигане на ефективни решения за Управлението на риска в спорта въз основа на конкретни структурно – функционални решения.;
5. Теоретико – логични методи на предварителното проучване и анализиране на специализирана научна литература, правно - нормативни документи и интернет информация.;
6. Анкетен метод за събиране на мнения и информация за различните страни на риска в тениса, свързани със задачите на изследването.;
7. Експертен метод за анализ, синтез и оценка на получените резултати за управлението на риска в спорта и тениса.

Проведените в глава трета проучвания, обобщения, дискусии, анализи и резултати са безспорен личен принос към теорията и практиката в областта на управлението на рисковете в спорта и представляват най–съществената и стойностна част от дисертационния труд на Васил Захариев.

Изготвянето на структура, характеризираща управлението на риска в спорта, систематизирането на видовете риск според нивото на засегнатите субекти, разкриването на значението и въздействието на риска в управлението на различните спортни дейности, характеризирането на спецификите в управлението на риска, според формата на дейност, разкриването на необходимостта от осигуряване на основните ресурси – човешки, финансови и инфраструктурни, като съществен риск в спортната политика и редица др. анализи в глава трета са ярки примери и оценка на научната стойност и достойнства на представения ми за рецензия труд.

Анализите и дискусията относно управление на рисковете в спорта, засягащи публична власт - държавно и общинско управление, външните и вътрешните макро рискове при управлението на публичната власт, са показател за познанията на автора в областта на спортното законодателство, спортното право и нормативна уредба на спорта в България.

Чрез резултатите от проведеното анкетно проучване с 200 родители, авторът достига до важни заключения:

- Необходимостта от контролиране и третиране на част от вътрешните макро рискове при управлението на публичната власт в спорта.;
- Активното спортуване на подрастващите изисква значителни ресурси (времеви и финансови) от страна родителите, което дава съществено отражение върху процентът активно спортуващи у нас.;
- В България малка част от населението спортува, липсват условия за практикуване на спорт, нивото на съпричастност и спортна грамотност по вид или няколко вида спорт е ниско, което налага развитието и прилагане на управлението на риска в спорта на ниво публична власт.;
- В държавния бюджет приходите от спорт надвишават в пъти, разходите за спорт.

Отговорите на анкетираните са логични и корелират с публикуваните в табл. 6 данни по Евробарометър и Евростат, където България е страната с най – нисък % държавни разходи за спорт през 2022 г., които в процент от Брутният Вътрешен Продукт (БВП) по Евростат са 0.1 %., при 0.4 % средно за ЕС, както и БВП, свързан със спорта – европейска комисия 2012 г. – 0.8%, при 2,12 средно за ЕС; Държавни разходи за отдих и спорт на човек в България са в пъти по малки от тези в ЕС - 11 евро (БГ), срещу 113 (ЕС).

Проучванията, анализите и заключенията касаещи управлението на риска в спорта на юридическите лица – международни, национални асоциации, федерации, съюзи, спортни клубове и управлението на риска в спорта за физически лица – треньори и състезатели са признак за съществени знания кореспондиращи със съвременните тенденции и наличните проблеми и рискове в управлението на обществените спортни организации на национално и международно ниво. В представеният ми за официална рецензия труд, авторът се е съобразил с препоръки от вътрешната защита, като е допълнил и рискове корелиращи с проблеми от съдийско естество. В тенис спорта съдийското влияние върху спортния резултат не се приема за риск, който оказва съществено влияние върху играта.

Извършеният анализ върху контрола на риска в областта тениса в международен аспект, както и проучванията върху ключови рискове за развитие на тениса на национално ниво, в т.ч. рискове на тениса в свободното време, рискове върху развитието на тениса в училища и университети, рискове за развитие на аматьорския и професионалния тенис, както и резултатите от извършеното анкетно допитване на 15 български състезатели по тенис с класиране между ТОП 250 - 1800 са изключително ценни за обективна диагностика на състоянието на тениса в глобален и национален аспект.

Съществен интерес, личен принос и полза за теорията и практиката в тенис спорта е представената в табл. 10 информация, касаеща

необходимите за набавяне и инвестиране средства за обезпечаването на многогодишната спортна подготовка на състезателите по тенис от начинаещ (5 г.) до елитен (20 г.) състезател.

Въпросът ми към докторанта е:

Какво според теб трябва да бъде разпределението на установените в дисертационния труд инвестиции – осигуряването на средства необходими за изграждането на един елитен тенисист (табл. 10)? Посочи факторната тежест на основните източници на средства/ основните инвеститори – семейство, обществени организации – клуб и федерация, публични средства – държавна и общинска подкрепа/субсидия, средства от спонсорство и реклама? Каква е практиката към момента у нас и в чужбина?

В заключение, проучените и анализирани информационни източници и резултатите от проведените изследвания и анализи са дали основание на Васил Захариев да формулира 10 (десет) коректни, ясни и точни извода, логично кореспондиращи с поставените задачи. В глава четвърта, автора е направил и 6 (шест) важни препоръки към различните управленски нива, подсистеми на спорта, законодателството и нормативната уредба, касаеща превенцията и управлението на риска в системата на спорта и конкретно тенис общността.

Научни и научно-приложни приноси

Може би от прекалена скромност, авторът не е посочил своите приноси като в съдържанието на дисертационния труд, така и в представените ми за рецензия материали. Тяхното представяне обаче, не е императивно задължение към докторанта в процедурата по официалната защита на труда.

В качеството си на рецензент си позволявам да посоча следните по съществени научно-приложни приноси на автора и научния труд:

1. С висока компетентност и в детайли е характеризирана структура на управлението на риска в спорта, като автора е диагностицирал видове риск според нивото на засегнатите субекти, управлението на риска според формите на дейност, власт и притежание на основни ресурси.;
2. Разкритите от автора външни и вътрешни макро (публична власт), мезо (юридически лица) и микро (треньори и състезатели) рискове в управлението на спорта, са съществен принос за оптимизирането на мениджмънта на цялостната спортна система, чрез превенция на типични и нетипични рискове в управлението на основните структурни сфери, направления, звена, отдели и пр.;

3. Авторът е разкрил и анализирал в детайли ключовите рискове, влияещи върху развитието на тениса на национално и международно ниво.

С пълна убеденост считам, че посочените от мен три научно-приложни приноса, и не само те, са лично дело на автора и обективно отразяват стойността на научния труд. Значимата по обем научно-изследователска работа – проучванията, анализите, дискусииите, обобщенията и направените от автора заключения са не само приноси, те са безценни ползи за теорията и практиката в областта на тенис спорта.

Публикации по дисертационния труд

Авторът е представил 2 (две) публикации по темата на дисертацията. Първата е в съавторство, а втората е самостоятелна. И двете публикации са с висока научно – приложна стойност и е можело да се публикуват в индексирани издания в висок импакт фактор. Тъй като дисертационният труд съдържа значителен по обем изследователски материал, горещо препоръчвам на автора, резултатите да се публикуват допълнително в списания, да се презентират на научни конференции, кръгли маси и форуми, за да са достъпни до компетентната тенис аудитория. В подкрепа на казаното по горе, моето търсене в виртуалното пространство, откри единствено самостоятелната публикация на Васил Захариев „Управление на риска в съвременния спорт“.

Автореферат

Представеният в обем от 44 машинописни стр. автореферат, във формат А 4, отразява коректно основното съдържание на дисертационния труд.

Заключение

Дисертацията представлява един актуален и задълбочен анализ на редица проблеми, свързани с управлението, диагностиката и превенцията на рисковете в различните сфери, подсистеми и дейности в спорта, в частност и тенис спорта.

Проучванията, анализите, дискусииите и резултати предлагат актуална информация за състоянието и рисковете в управлението на спорта в глобален и национален мащаб, като най – детайлно се акцентират върху рисковете на управление в тениса.

Поради гореизложеното, давам напълно убедено своята положителна оценка на представеният ми рецензия дисертационен труд, автореферат, проведените изследвания, постигнатите резултати, приноси и предлагам на

почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Васил Захариев, с тема на дисертационния труд „Управлението на риска в спорта и реализацията му в тениса“, област на висшето образование 7 „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.6. „Спорт“, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“, с научен ръководител: доц. Галина Очева, д-р

ОФИЦИАЛЕН РЕЦЕНЗЕНТ:

06.06.2025 г.
София

проф. Антонио Антонов, доктор

REVIEW

of Prof. Antonio Dachkov Antonov, PhD,

member of the scientific jury for awarding the educational and scientific degree "Doctor", according to Order No. ZP-376/ 28.04.2026 of the Rector of the National Academy of Sports "Vasil Levski"

Field of University Education 7: Health and sports

Professional field 7.6.: Sports

Doctoral program: "Theory and methodology of sports science"

Doctoral student: Vasil Zahariev Zahariev

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Galina Ocheva, PhD

Topic of the dissertation: "Risk management in sports and its implementation in tennis"

Biographical data and qualifications of the doctoral student

Vasil Zahariev was born on August 31, 1983 in the city of Sofia.

Education:

- "Gen. Vladimir Stoychev" - Sports School
- Bachelor's degree from Norfolk University, USA, Graduated 2008, Major: Finance
- Master's degree from the National Sports Academy, Graduated 2015, Major: Sports Management
- Certificate in Financial Risk Management (FRM certificate) 2014

Skills:

- Finance: portfolio management, personal financial planning, investment project evaluation, capital value assessment, risk assessment and analysis of financial products, financial analysis, cash management
- Tennis: junior national, Coach - all types of players at different ages, Sparring partner - all types of players at different ages, Coaching certificate of the International Tennis Federation (ITF) level 1 and 2
- Languages: English, Bulgarian
- Computer skills: Windows operating systems, Software systems - Word, Excel, PowerPoint

- Personal skills: analytical, motivated, persistent, communicative

Work experience:

- Bank Deposit Guarantee Fund – from 2017 to present, Chief Expert, Risk Assessment and Analysis Department
- Happy Stroy OOD – from 2015 to 2017, Financial Director
- Bank Deposit Guarantee Fund – from 2013 to 2015, Chief Expert, Bank Insolvency and Early Intervention Department
- ING Bank Sofia branch – from 2009 to 2012, three years as an employee of market risk and product control
- ING Bank Sofia branch – from 2008 to 2009, one-year internship including training and work in the following departments: financial markets, back offices, custody services, lending, customer service, documentary operations, payments and cash management, risk management

Tennis career – competitive successes:

- Reached №1 in the Bulgarian U14 and U16 rankings
- Multiple medalist in state junior championships
- Member of the Bulgarian U14 and U18 national team
- Part of the Bulgarian team that won third place at the European U18 Team Championship - July 2000
- Played four years in the US University Championship for Florida A&M and Norfolk State University - Division 1

Other achievements:

- Coca-Cola Scholar (for high achievement)
- Business Department Scholar (Norfolk University)
2006 - 2008

Assessment of the requirements of the procedure

A dissertation is presented with a volume of 172 pages, A4 format, divided into an introduction, four chapters, including literature used (bibliography) and appendices. To illustrate the work, the author used 5 figures and 15 tables. I would like to note that the small number of tables and figures at first glance does not have any impact on the merits of the work. The bibliography covers a study of 117 information sources, of which: 39 in Cyrillic, 31 in Latin and 47 electronic pages. The predominant number of electronic information sources is an indicator of the author's available skills and rich scientific tools to "Surf" the Internet, to provide up-to-date information, to satisfy his creative searches, through the unlimited "library fund" of the global virtual space.

The dissertation fully meets the requirements of Art. 6, (3) of the Academic Staff Development Act and Art. 27, (1) of the Regulations for its application. The doctoral student Vasil Zahariev demonstrates in-depth knowledge of the

developed issues, reflecting and analyzing processes corresponding not only to sports, but also to economics, finance and banking. In his research, the author analyzes and discusses a number of activities, objects, processes, situations, regulatory and legal cases, management decisions, etc. that have a certain degree of "risk" on sports training, including the training process, competitive activity, sports achievement, sports form, risks in the management of sports events, sports facilities, calendar, climate, atmospheric conditions, sports marketing, advertising in sports, the state of prize funds, and even the formation of pension funds (in tennis). The dissertation work is scientifically argued, and the results of the research represent an original contribution in the field of sports science, business practice and are an indisputable indicator of its scientific and applied value.

Relevance of the dissertation

In his research, Vasil Zahariev found that risk is most often described as a deviation from previously planned results. The use of the word "risk" focuses mainly on potential damages, losses and undesirable events affecting primarily the financial industry and banking, where risk is related to the return on funds and the riskier a given product or strategy is, the greater the return it should bring. The author's research categorically proves that "business logic" in risk management is also fully relevant for elite sport, since the highest sporting achievements and the risks that are taken for their realization are no less than those assumed for business. Risk management in sport as a specific activity is the prediction of negative developments in activities, events, processes and relationships in sport and the undertaking and implementation of preventive measures and/or actions to restore these relationships or compensate for losses suffered or lost profits.

In this regard, the dissertation submitted to me for review is undoubtedly relevant in terms of topic, goal, researched and analyzed problems, discussions and results, due to its research comprehensiveness in the field of risk management in business and sports, in particular risks in tennis, which is a typical embodiment of both subjects.

Study of the state of the problem

The author carefully and thoroughly studies a sufficient number of Bulgarian and foreign scientific and applied scientific sources on the topic, including a number of current publications on the Internet. The current state of the problem is presented in detail and systematically in chapter one of the dissertation, at the very beginning of which Vasil Zahariev demonstrates significant knowledge and high competencies corresponding to sports management. In this chapter, through a systematic analysis of management in various fields, the author diagnoses the types of risk in business, banking, sports

practice, and tennis in particular. The doctoral student reasoned and freely uses a rich toolkit of specific terms characterizing the genesis and management of both risks related to business, finance and banking, and those corresponding to sports practice such as planning, organizing and conducting sports events, risks accompanying the training process and competitive activity, trauma and sports form, sports facilities and risks related to their security, protection, etc. Based on Vasil Zahariev's biography, the knowledge presented on the problem, concerning the various risk areas, their nature, logistics, prevention and possible consequences, is a logical fact, directly related to his educational qualifications and professional experience in banking and sports.

Characteristics of the structure of the dissertation work

The author of the dissertation Vasil Zahariev and the scientific supervisor Assoc. Prof. Galina Ocheva, PhD have developed a standard structure of the scientific work, which logically and systematically distributes the results of the research and organizational activity into four separate parts: Chapter I - Statement of the problem, developed in four directions; Chapter II - Purpose, tasks, methodology and organization, presented in 4 points; Chapter III - Results and analyses, with an extensive structure of 8 points, of which 4, 6, 7 and 8 with a number of subpoints; Chapter IV - General conclusions and recommendations, in which the author has drawn 10 conclusions and 6 recommendations.

The conclusions corresponding to the topic and the goal are a consequence of the conducted research and analysis of information sources and questionnaire surveys. The significant part of them arises from the research, discussion, analyses in chapters one and three and are logical answers to the tasks set by the author. The 6 recommendations derived are valuable and useful for sports management, with 4 of them (2, 3, 4 and 5) being directed towards legislative and normative regulations.

In conclusion, the general impression of Vasil Zahariev's dissertation work in structural terms speaks of a high scientific-theoretical and applied culture with excellent mastery of the forms, methods and means of presentation and theoretical-logical analysis, orderliness and original systematization of the information from the conducted studies, analyses, discussions, summaries and conclusions.

Research methodology and reliability of results

The hypothesis presented at the end of the first chapter is scientifically sound, well-formulated, academically sound, emphasizes the issues of labor and is a prerequisite for the author's goal of the study.

The author's goal of the study is to build a structured approach to risk management in sports at a general theoretical and special applied level in tennis. The goal is short, clear, precise, corresponds to the topic and provides an

opportunity for planning tasks and activities specifically related to the issues of labor.

The five tasks set by the author logically correspond to and reflect the realization of the main goal.

According to Vasil Zahariev, the field of research activity in which the goal and tasks are realized is the management of sports in three main areas/subsystems:

- High-performance sports - professional and amateur;
- Children's - youth sports - with a social and professional focus
- Leisure sports - mass sports.

However, in my opinion, the research area of this work is significantly larger than the three areas mentioned. In chapters one and three, a number of situations, processes, activities, methods and means for risk control and prevention in a number of sports areas and activities, as well as areas other than sports, including business, finance, banking, advertising, etc., have been studied, analyzed and summarized. In this context of thought, I believe that the research area of this work is significantly larger and could be formulated as "Sports management, through control and prevention of risk factors in the main areas, areas/systems and activities". To the mentioned main subsystems, one can safely add the risks in the management of other sports areas, activities, as well as the risks in other areas besides the three mentioned, which the author has studied, analyzed and discussed:

- Legal - normative (Legislative);
- Organizational - managerial;
- Administrative;
- Educational - training;
- Sports - competitive;
- Marketing and advertising;
- Development of sports personnel;
- Regional and club development;
- Sports infrastructure and facilities, etc.

The subject and object of the study are formulated, briefly, clearly and precisely.

In his research, the author has used a wide range of scientific methods and approaches:

1. The theoretical - logical approach, associated with the in-depth analysis and explanation of the information and facts obtained.;
2. Systematic - approach to arranging and systematizing the facts separately and in interrelation.;
3. Complex integrative approach - for studying risk management in sports as a purposeful overall process.;
4. Heuristic method - for discovering and achieving effective solutions for risk management in sports based on specific structural - functional solutions.;

5. Theoretical - logical methods of preliminary research and analysis of specialized scientific literature, legal - regulatory documents and Internet information.;

6. Survey method for collecting opinions and information on the various aspects of risk in tennis, related to the research tasks.;

7. Expert method for analysis, synthesis and evaluation of the obtained results for risk management in sports and tennis.

The studies, summaries, discussions, analyses and results conducted in chapter three are an undeniable personal contribution to the theory and practice in the field of risk management in sports and represent the most essential and valuable part of Vasil Zahariev's dissertation work.

The preparation of a structure characterizing risk management in sports, the systematization of the types of risk according to the level of the affected subjects, the disclosure of the importance and impact of risk in the management of various sports activities, the characterization of the specifics in risk management according to the form of activity, the disclosure of the need to provide the main resources - human, financial and infrastructural, as a significant risk in sports policy and a number of other analyses in chapter three are vivid examples and an assessment of the scientific value and merits of the work presented to me for review.

The analyses and discussion on risk management in sports affecting public authorities - state and municipal government, external and internal macro risks in the management of public authorities, are an indicator of the author's knowledge in the field of sports legislation, sports law and regulatory framework of sports in Bulgaria.

Through the results of the survey conducted with 200 parents, the author reaches important conclusions:

- The need to control and treat some of the internal macro risks in the management of public authorities in sports.;
- Active sports participation of adolescents requires significant resources (time and financial) from parents, which has a significant impact on the percentage of active sports participants in our country.;
- In Bulgaria, a small part of the population plays sports, there are no conditions for practicing sports, the level of involvement and sports literacy by type or several types of sports is low, which necessitates the development and implementation of risk management in sports at the level of public authorities.;
- In the state budget, revenues from sports exceed sports expenses many times over.

The respondents' answers are logical and correlate with the published data in Table 6 according to Eurobarometer and Eurostat, where Bulgaria is the country with the lowest % of state spending on sports in 2022, which as a percentage of Gross Domestic Product (GDP) according to Eurostat is 0.1%, compared to an EU average of 0.4%, as well as GDP related to sports - European Commission 2012 - 0.8%, compared to an EU average of 2.12; State

spending on recreation and sports per person in Bulgaria is many times lower than in the EU - 11 euros (BG), compared to 113 (EU).

The studies, analyses and conclusions concerning the risk management in sports of legal entities – international, national associations, federations, unions, sports clubs and the risk management in sports for individuals – coaches and competitors are a sign of substantial knowledge corresponding to modern trends and existing problems and risks in the management of public sports organizations at the national and international level. In the work submitted to me for official review, the author has taken into account recommendations from internal protection, and has also added risks correlating with problems of a refereeing nature. In tennis, the refereeing influence on the sports result is not considered a risk that has a significant impact on the game.

The analysis carried out on the risk control in the field of tennis in an international aspect, as well as the studies on key risks for the development of tennis at the national level, incl. risks of tennis in leisure time, risks on the development of tennis in schools and universities, risks for the development of amateur and professional tennis, as well as the results of the survey of 15 Bulgarian tennis players ranked between TOP 250 - 1800 are extremely valuable for an objective diagnosis of the state of tennis in a global and national aspect.

Of significant interest, personal contribution and benefit for the theory and practice in tennis is the information presented in Table 10, concerning the necessary funds for procurement and investment to ensure the multi-year sports training of tennis players from beginner (5 years) to elite (20 years) player.

My question to the doctoral student is:

What do you think should be the distribution of the investments established in the dissertation work – the provision of funds necessary for the development of an elite tennis player (Table 10)? Indicate the factor weight of the main sources of support/main investors – family, public organizations – club and federation, public funds – state and municipal support/subsidy, funds from sponsorship and advertising?

What is the current practice in Bulgaria and abroad?

In conclusion, the researched and analyzed information sources and the results of the conducted research and analysis have given Vasil Zahariev reason to formulate 10 (ten) correct, clear and precise conclusions, logically corresponding to the tasks set. In chapter four, the author has also made 6 (six) important recommendations to the various management levels, subsystems of sports, legislation and regulations concerning the prevention and management of risk in the sports system and specifically the tennis community.

Scientific and applied scientific contributions

Perhaps out of excessive modesty, the author has not indicated his contributions either in the content of the dissertation or in the materials submitted to me for review. However, their presentation is not an imperative obligation for the doctoral student in the procedure for the official defense of the work.

As a reviewer, I allow myself to indicate the following significant scientific and applied contributions of the author and the scientific work:

1. The structure of risk management in sports is characterized with high competence and in detail, as the author has diagnosed types of risk according to the level of the affected subjects, risk management according to the forms of activity, power and possession of basic resources.;
2. The external and internal macro (public authorities), meso (legal entities) and micro (coaches and competitors) risks in sports management revealed by the author are a significant contribution to the optimization of the management of the entire sports system, through the prevention of typical and atypical risks in the management of the main structural spheres, directions, units, departments, etc.;
3. The author has revealed and analyzed in detail the key risks affecting the development of tennis at the national and international level.

With full conviction, I believe that the three scientific and applied contributions I have indicated, and not only them, are the author's personal work and objectively reflect the value of the scientific work. The significant volume of scientific and research work - the studies, analyses, discussions, summaries and conclusions made by the author are not only contributions, they are invaluable benefits for the theory and practice in the field of tennis.

Publications on the dissertation

The author has presented 2 (two) publications on the topic of the dissertation. The first is co-authored, and the second is independent. Both publications are of high scientific and applied value and could have been published in indexed publications with a high impact factor. Since the dissertation contains a significant amount of research material, I strongly recommend that the author additionally publish the results in journals, present them at scientific conferences, round tables and forums, so that they are accessible to the competent tennis audience. In support of the above, my search in the virtual space found only the independent publication of Vasil Zahariev "Risk Management in Modern Sport".

Abstract

The abstract, presented in a volume of 44 typewritten pages, in A4 format, correctly reflects the main content of the dissertation work.

Conclusion

The dissertation represents a current and in-depth analysis of a number of problems related to the management, diagnosis and prevention of risks in various spheres, subsystems and activities in sports, in particular tennis.

The studies, analyses, discussions and results offer up-to-date information on the state and risks in sports management on a global and national scale, with the most detailed emphasis on the risks of management in tennis.

Due to the above, I give with full conviction my positive assessment of the dissertation work presented to me for review, abstract, research conducted, results achieved, contributions and I propose to the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree "doctor" to Vasil Zahariev, with the topic of the dissertation work "Risk management in sports and its implementation in tennis", field of higher education 7 "Healthcare and Sport", professional direction 7.6. "Sport", doctoral program "Theory and Methodology of Sports Science", with scientific supervisor: Assoc. Prof. Galina Ocheva, PhD

OFFICIAL REVIEWER:

06/06/2025
Sofia

Prof. Antonio Antonov, PhD